

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. I. An & quomodo intellectus creatus ad claram Dei visionem
concurrat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

porum gloriosorum, quamvis eximia pulchritudinis, & specie fortè à nostris distincta, non est tamen cur non sint in substantiâ naturales. Resp. secundò, licet dicere qualitates illas esse supernaturales, adhuc optimè salvari conceptum supernaturalitatis in connexionem cum visione beatificâ, aut unione Hypostaticâ; ad visionem enim tanquam proprietates ab illâ promanantes, referuntur, & ad plenum & perfectum statum beatitudinis ordinantur.

IV. *Characteres sacramentalis quo ritus sunt supernaturales.*

Objicies quartò: Characteres sacramentalis sunt supernaturales; hi tamen non spectant ad immediatam conjunctionem cum Deo, nec peculiarem cum visione beatificâ, aut unione Hypostaticâ, habent connexionem. Respondetur, Characteres Baptismi & Confirmationis esse signa quædam professionis Fidei, & Religionis Christianæ; Fides verò ordinatur ad visionem beatificam velut *Lucerna lucens in caliginoso loco*, quæque clarè illustrante justitiæ sole, extinguitur. Idem de Characterè Ordinis, qui ad Eucharistiam peculiariter pertinet; hæc namque, ut cibus materialis corpus, ita animam gratiâ & donis spiritualibus pascit ac reficit.

V. *Modus quo existit Christus definitivè in Eucharistia, est in substantiâ naturalis.*

Objicies quintò: Modus seu ubicatio quæ Christi corpus definitivè existit in Eucharistia, est supernaturalis: idem etiam est de actione, quæ accidentia Eucharistica influxu creativo conservantur sine subjecto, tamen nullam cum visione beatificâ, aut unione Hypostaticâ habet connexionem. Respondetur: horum nihil esse in substantiâ supernaturali, sed ad summum præternaturale, ob rationem in objectione positam.

VI. *An visio intuitiva, & amor gratiæ sit supernaturalis.*

Objicies sextò: Amor & visio gratiæ, virtutumque insularum sunt supernaturales, quæ tamen cum Deo ut est in se, seu clarè viso, aut physicè naturæ alicui unito, non connectuntur. Respondetur, non quidem connecti cum Deo ut in se est immediatè, sed mediatè, quatenus scilicet directè cum gratiâ & donis hæc connectuntur, quæ ad Deum clarè visum, ut jam sæpius dictum est, referuntur, & ut media ad visionis adeptionem ordinantur.

VII. *Memoria de gratiâ amissâ est naturalis.*

Objicies septimò: Ergo & memoria, quam nunc demones habent de gratiâ amissâ, erit supernaturalis. Negatur tamen consequentia: Deus quippe damnatis concursum supernaturalem ad nullos actus præstat, cum sint extra statum merendi, &

in termino: actus enim omnes supernaturales ad visionem Dei, & beatitudinis consecutionem, mediatè vel immediatè ordinantur; beatitudo autem demonibus est impossibilis.

VIII.

Relatio creatura ad Deum est naturalis.

Objicies octavò: Creaturæ omnes ad Deum essentialiter referuntur, utpote à quo, & tanquam à principio effectivo dependent, & ad eundem ut ad finem ordinantur: cum ergo immediatè cum Deo connectantur, erunt; juxta hæctenus à nobis posita principia, supernaturales. Resp. Non dixisse me, quamcunque immediatam cum Deo connexionem inferre supernaturalitatem, sed illam solam, quæ est Dei possessio, quod visioni clarè, & unioni Hypostaticæ peculiariter cõpetere jam ostensum est.

IX.

Non omnis amor Dei est supernaturalis.

Objicies nonò: Hinc sequitur, amorem Dei naturalem fore supernaturalem, utpote qui nos immediatè Deo conjungit. Respondetur, non qualemcunque, etiam immediatam cum Deo conjunctionem esse supernaturalem, sed eam solam quæ est plena & perfectâ Dei possessio; qualis sola est beatificâ visio, & unio Hypostatica. Amor verò Dei naturalis, est valde imperfecta ac diminuta Dei possessio, quæ scilicet stat cum aversione à Deo: si quis enim in peccato habituali existat, quantumvis Deum amet naturaliter; nunquam peccatum illud per hunc amorem excutiet.

X.

Sine Fidei, Spei, & Charitatis ex objecto supernaturalis.

Objicies decimò: Hinc saltem sequi Fidem, Spem, & Charitatem non esse supernaturales ex vi objecti, & quæ Theologicas: quod tamen nullo modo videtur admittendum. Respondetur, Actus Fidei, Spei, & Charitatis, si de eodem objecto formali (quod multi putant) elici possint actus naturales, non esse supernaturales præcisè ex vi objecti. Erunt tamen hi actus supernaturales quæ Theologici; actum enim esse Theologicum, duo involvit, Deum scilicet habere pro objecto immediato, & simul disponere ad visionem: horum autem utrumque nulli actui cõpetit, quin sit supernaturalis.

XI.

Actus acquisiti quò pacto disponant ad gloriam.

Objicies undecimò: Actus naturales virtutum moralium acquiritarum disponere ad visionem beatificam, utpote qui sunt meritorii gloriæ. Respondetur, si disponant ad visionem beatificam, (quod tamen multi negant) non id vi suâ præstare, sed quatenus gratiæ adjunguntur, & ab illa peculiarem dignitatem & splendorem accipiunt.

DISPUTATIO DECIMA-TERTIA.

De Principiis visionis Dei, maxime de intellectu.

TRIA ad claram Dei visionem eliciendam requiruntur, Potentia, seu intellectus, Lumen, & Species seu Objectum; de quibus ordine suo inquirendum, & de cujusque naturâ, virtute, & concurrendi modo disputandum. Ac primò de Intellectu.

SECTIO PRIMA.

An, & quomodo intellectus creatus ad Dei visionem concurrat.

I. *Intellectus creatus ad visionem physicè concurrens.*

INTELLECTUM creatum ad visionem Dei eliciendam physicè concurrere, & consequenter habere partialem virtutem illius productivam, indubitatum videtur. Ratio est: nam visio Dei est verè & propriè intellectio, & inten-

tionalis in essentiam ejus & perfectiones tendentiæ; ergo procedere debet ab intellectu, ergo intellectus habet vim partialem illius effectivam: Ab actu enim ad potentiam valet consequentia. Ita Suarez, Tomo primo in tertia parte, disp. trigesima-prima, sectione sextâ. Vasquez hic, disp. 43. cap. quinto. Salas, Tractatu secundo, disputatione quinta, sectione quinta. Molina hic, Disputatione prima. Erice disput. quadragesima-quinta, capite tertio, estque communis hodie Theologorum sententia.

Confir-

II.

Anima verè videt Deum, ergo per se inadaquandè efficit visionem.

Confirmatur: Anima verè videt Deum. & ut definit Concilium Florentinum in literis unionis, ad claram Dei visionem elevatur, ergo per se, & prædicata sua intrinseca ad visionem & efficiendam, & in se recipiendam partialiter concurrunt. partialiter, inquam, visio enim, cum sit verè, & propriè in entitate supernaturalis, ab intellectu adæquatè elici nequit, sed requirit comprincipium aliquod supernaturale, à quo elevetur, parquè huic effectui ac proportionatus reddatur.

III.

Varia in visione formalitates varis causas requirunt.

Confirmatur secundò: sicut, visio ob formalitatem supernaturalitatis requirit principium supernaturale, ita ob formalitatem vitalitatis requirit principium vitale, & utraque causa ad hunc effectum indivisibiliter in suo quæque genere concurrunt, junctisque, ut ita dicam, viribus in eum influit. Nec intelligi ullo modo potest quo pacto intellectus vel anima per meram non repugnantiam physicè & vitaliter ad visionem concurrat. Plura hæc de re dicentur Disputatione sequente, sectione secunda.

IV.

Anima, etià dum non elevatur, habet virtutem partialem eliciendi visionem.

Utrum autem intellectus creatus virtutem habeat eliciendi visionem, etiam dum non actu in se habet lumen gloriæ, quæstio est de nomine. Mihi probabilius videtur habere, sicque animam cuiuscumque viatoris jam habere virtutem ex parte suâ producendi visionem beatificam. Ratio est, quia virtus hæc partialis producendi visionem, non distinguitur ab anima, vel intellectu; ergo dum se semper retinent, hanc etiam virtutem retineant necesse est. Confirmatur: lumen, etiam conservatum extra animam, habet virtutem partialem producendi visionem, & tamen non magis producere eam potest sine intellectu, quam intellectus sine lumine: ergo & intellectus, lumine non informatus, habet virtutem partialem visionis productricem.

V.

Virtus in intellectu producendi visionem est tantum incompleta sine lumine.

Dico itaque, licet in intellectu non sit virtus completa producendi visionem sine lumine, sicut nec in lumine sine intellectu, esse tamen in utroque partialem, & incompletam virtutem, quæ in singulis, alterius accessione perficitur, nec minus, ut dixi, ad vitalitatem visionis producendam indiget lumen intellectu, quam intellectus lumine ad producendam illius supernaturalitatem. Et eodem modo negare quis posset, oculum corporeum, quando actu non habet speciem coloris alicujus, aut lucis; negare, inquam, posset eum habere virtutem partialem producendi visionem materialem, cum non magis elicere visionem illam queat sine specie, quam intellectus visionem beatificam sine lumine gloriæ.

VI.

Cur visio non fit à solo Deo, sicut habitus infusus.

Dices: Habitus infusus, ob summam, quam in se continent, excellentiam, solum Deum causam sui adæquatam postulant; cum ergo beatifica visio habitibus infusis in perfectione multis gradibus antecellat, petet à solo Deo procedere, vel saltem à principio aliquo supernaturali, loco Dei concurrente. Respondetur negando consequentiam: disparitas est: visio enim est operatio vitalis, ac proinde petit, ut causam sui principium vitale vitaliter operans, & ab intrinseco illam producat.

VII.

Quo pacto visio Dei fit pramium.

Dices secundò: Visio est pramium; natura autem pramii est, ut à solo conferente procedat, ab illo verò cui confertur, merè recipiatur. Respondetur: cum visio per auxilium speciale à Deo colatum, summæque facilitate, imò necessariò elicatur, perinde se habere, ac si à solo pramiante procederet.

SECTIO SECUNDA.

Alia quedam de intellectu, prout est principium visionis beatificæ.

Quæres primò, utrum anima respectu visionis Dei sit causa principalis, an instrumentalis? P. Suarez hic, lib. 2. c. 10. & alibi ait, animam respectu visionis esse causam instrumentalem, quatenus nimirum à Deo ad operandum supra suas vires elevatur. Alii, ut Valquez, hic, d. 43. Erice, d. 46. c. 2. & alii, dicunt esse causam principalem, quia scilicet imprimis habet veram virtutem visionis productivam, quamque visio per se requirit: denique est entitas perfectior effectu; hæc autem, inquit, est notio cause principalis. Utraque sententia est probabilis, & facile defendi potest, magis tamen in hanc posteriorem propendeo, utpote conformiorem naturæ cause principalis, quam Disputatione 24. Physicæ, sect. 2. num. 5. descripsi.

Quæres secundò, an intellectus, seu anima, dicat ordinem transcendentalem ad visionem. Respondetur affirmativè: suppono enim in præsentia, quod latè contra P. Oviedo & alios nonnullos probavi Disp. 5. Phys. sect. 1. & 2. dari inter res creatas ordinem transcendentalem, seu essentialiter exigentia; quoad possibilitatem, ita ut materiâ ex gr. implicante, implicaret forma, & è contrâ, & sic de aliis.

Dico itaque, intellectum, seu animam, dicere huiusmodi respectum transcendentalem ad visionem; ita ut hæc implicante, implicaret anima. Ratio est: datur enim in animâ vera & realis potentia efficiendi unâ cum lumine, & recipiendi visionem, ergo anima per prædicata sua intrinseca, est virtus effectiva & receptiva visionis, ergo essentialiter petit visionem esse possibilem, hæc enim implicante, non haberet in se anima hanc virtutem, cum dari nequeat virtus effectiva aut receptiva alicujus impossibilis.

Confirmatur ex celebri illo loco S. Augustini de Prædest. Sanctorum cap. 5. *Posse, inquit, habere fidem, nature est hominum: habere autem fidem, gratia est fidei. Ergo juxta S. Augustinum, potentia, seu aptitudo ad fidem, gratiam, & dona supernaturalia, est hominibus intrinseca, atque adeò his implicantibus, implicaret aptitudo hæc, & potentia, seu eadem prædicata intrinseca.*

Nec obstat, quod opponunt aliqui, hinc sequi, intellectum specificari à visione; unde, inquit, ulterius sequeretur, intellectum esse supernaturalem. Sed contrâ, res omnes dicunt essentialiter ordinem ad Deum, qui ex omnibus rebus est maxime supernaturalis; hinc tamen perperam quis intulcrit, eas esse supernaturales. Respondetur itaque, nihil in hoc esse incommodi, ut scilicet aliquid naturale specificetur partialiter à re supernaturali; cum hoc aliud nihil sit, quam habere essentialiter eam connexionem.

Quæres tertio, possint in nobis esse appetitus naturalis elicitus visionis Dei? Respondetur, in eo nullam esse repugnantiam. Potest itaque homo, suppositâ saltem revelatione de visionis possibilitate, elicere actum naturalem voluntatis, quo visionem Dei appetat, non inefficaciter tantum, (hoc enim dari potest respectu alicujus impossibilis) sed etiam efficaciter,

I. *Sine anima causa principalis visionis, an instrumentalis.*

II. *Dicitur ordinem transcendentalem ad visionem.*

III. *Offenditur respectus hic et essentialis inter animam & visionem.*

IV. *Probat hic respectus autem S. Augustini.*

V. *Intellectus specificatur inædèquandè à visione.*

VI. *Dari in nobis potest appetitus naturalis elicitus visionis Dei.*

Ratio